

Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 23.03.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:02 Kandidaadi esitamine Euroopa Kontrollikotta
2. 13:09 Põllumajanduse täiendav riigipoolne toetamine
3. 13:14 Valitsuse tegevusplaani isikuvastaste kuritegude ohjeldamiseks
4. 13:23 Läbiotsimis- ja vahistamislubade andmise uus kord
5. 13:30 Biomajanduse strateegia
6. 13:35 Trahvimäärade tõstmise eelnõu
7. 13:44 Julgeolekuolukord Euroopas
8. 13:54 Tartu Agro küsimus hiljutise Riigikohtu otsuse valguses
9. 13:58 Euroopa Liidu soovitus maksta põllumajandustootjatele ajutist riigiabi

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Austatud ministrid! Mälestame leinaseisakuga neid inimesi, kes hukkusid eile Brüsselis vabade inimeste maailma vastu suunatud rünnakus. (Leinaseisak.) Tänan! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Istungisaalis on 52 Riigikogu liiget, puudub 49. Infotunnis osalevad valitsusliikmetest sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna täna peaministri ülesannetes, maaeluminister Urmas Kruuse ja justiitsminister Urmas Reinsalu. Eile saabus üheksa sooviavaldust küsimuste esitamiseks, seetõttu annan neist igaühe puhul võimaluse üheks lisaküsimuseks.

1. 13:02 Kandidaadi esitamine Euroopa Kontrollikotta

13:02 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on Margus Tsahkna peaministri ülesannetes ja selle esitab Andres Herkel. Palun!

13:02 Andres Herkel

Austatud esimees! Austatud minister peaministri ülesannetes. See kontrollikoja liikme nimetamine on nüüd küll väga hapuks läinud asi. Viimati ma esitasin selle kohta küsimuse peaministrile 27. jaanuaril. Sellest on kaheksa nädalat möödas ja palju vett merre voolanud. Tookord oli tema vastus, et ootame pisut veel, küll me leiame selle kandidaadi. Kõik tähtajad on nüüd juba ammu möödas. Minu küsimus on teile kui IRL-i esimehele: kes on IRL-i uus kandidaat sellele kohale?

13:03 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Hea küsija! Tegu ei ole kõige tähtsama Eesti riigi ees seisva probleemiga, aga tõepoolest, Eesti valitsus ei ole oma kandidaati veel esitanud. Aga kandidaat on iseenesest olemas. Rahandusminister on esitanud kontrollikoja liikme kandidaadiks Juhan Partsi, kes oleks selles ametis pädev inimene. Seda on kinnitanud ka Riigikontroll oma arvamusel ja seda on kinnitanud teised selles valdkonnas pädevad inimesed. Tõsi on ka see, et Eesti valitsus ei ole suutnud konsensuslikku otsust langetada. Pigem on see

küsimus peaministrile, kuidas me selle teemaga edasi läheme, sest paremaid kandidaate ei ole. Rahandusminister on kinnitanud, et tema kandidaat on endiselt Juhan Parts. Aga ega midagi katki praegu ei ole. Eesti ei ole ainuke riik, kes ei ole oma kandidaati esitanud. Teised riigid, kes ei ole veel esitanud kandidaati sellele kohale, on Leedu ja Ungari. Eelmisel nädalal, 15. märtsil toimus Euroopa Parlamendi eelarve kontrolli komisjonis eri riikide kandidaatide kuulamine. Kuulati ära kuue riigi kandidaadid, kellest kolmele anti positiivne hinnang ja kolmele negatiivne hinnang. See tähendab seda, et kui Euroopa Liidu Nõukogu võtab seda hinnangut arvesse, mida ta seaduse järgi ei pea tegema, siis ka kolm riiki peavad otsima uued kandidaadid. Selles mõttes on Eesti huvid kontrollikojas esindatud, et Kersti Kaljulaid, kes on praegu kontrollikoja liige, jätkab oma tööd, kuni valitsus jõuab otsuseni.

13:05 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:05 Andres Herkel

Aitäh, esimees! See on siiski küsimus teile kui ministrile peaministri ülesannetes. Ma saan sellest olukorrast aru niiviisi, et on veel mõni riik, kes ei ole ülesandega hakkama saanud, aga see on väga halb lohutus. Vahest me viimaks oleme olukorras, kus kandidaat on olemas, aga teda ei nimetata ametisse ja uut kandidaati ka ei nimetata. Kui kaua saab see olukord kesta? Võrreldes viimase korraga, kui see küsimus siin infotunnis üleval oli, mis on kahe kuu jooksul valitsuses selles küsimuses toimunud? Milliseid kompromisse on otsitud? Millised arutelud on olnud?

13:06 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Ma pean tõdema, et Euroopa Kontrollikoja Eesti esindaja nimetamise protsess on kahetsusväärset muutunud poliitiliseks protsessiks. Tegu ei ole poliitilise ametikohaga, tegu on iseseisva institutsiooniga, kus poliitikat ei aeta. Viimasel ajal ei ole Eesti kandidaadi nimetamise protsessis toimunud mingisuguseid erilisi arenguid. Minul ei ole probleemi Juhan Partsi kandidatuuri toetamisega. Pigem tuleb need küsimused esitada nendele inimestele, kellel on probleem. Ma olen endiselt seisukohal, et Juhan Parts on pädev kandidaat, ta saab selle tööga hakkama. Ma loodan, et see poliitiline foon langeb lõpuks ära ja jõutakse otsuseni.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:07 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea peaministri kohusetäitja! Me oleme kuulnud fraase, et ootame õige hetkeni, me veel mõtleme. Kas teil on valitsuses olemas tegevusplaani ja mis on see viimane tähtaeg, millal peab kandidaat olema esitatud? Ma olen täiesti nõus sellega, et seda kandidaati ei tohi siduda mingi konkreetse teemaga, mida siin püütakse teha, ja ma olen tähele pannud, et teatud liikumised teil on. Te võiksite seda valgustada. Arvatav nimi, mis viimastel päevadel läbi on käinud, on õhkkonna koridorides üsna närviliseks muutnud. Ma soovin teada saada konkreetset tegevusplaani, millal valitsus jõuab otsuseni, ja ka seda, mis on võimalikud alternatiivid.

13:08 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Ma ei oska kommenteerida seda, mis toimub Riigikogu koridorides, aga ma ütlen, et minu pärast võiks Juhan Partsi nimetada Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaadiks homme Vabariigi Valitsuse istungil. Aga meil on koalitsioonivalitsus ja peaminister on võtnud hoiaku, et tuleb otsida konsensust. See on peaministri õigus. Vabariigi Valitsuse seadus näeb ette otsuste langetamiseks hääletuse võimalust, aga see on peaministri otsus, kuidas probleemi lahendada, kui konsensust ei leita. Ma ise loodan, et konsensus leitakse ja otsuseni jõutakse. Mis puutub sellesse, et Eesti ei ole nimetanud uut kontrollikoja liikme kandidaati, siis sellest ei ole midagi, sest Kersti Kaljulaid, kes on praegune kontrollikoja liige, jätkab seni, kuni valitsus jõuab otsuseni. Nii et töö kontrollikojas on tehtud ja selles mõttes ei ole midagi katki. Ma loodan, et valitsus suudab selle küsimuse lahendada lähiajal.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Põllumajanduse täiendav riigipoolne toetamine

13:09 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Siret Kotkalt maaeluminister Urmas Kruusele. Palun!

13:09 Siret Kotka

Aitäh! Hea ettekandja, lugupeetud maaeluminister! Ida-Virumaal on keerulised ajad, mis on eelkõige tingitud põlevkivisektoris tekkinud majanduslikest raskustest. Olukorra lahendamiseks otsustas Vabariigi Valitsus teha sellele sektorile maksusoodustusi, et neid tootjaid päästa. Samas põllumajanduses on kriis olnud tunduvalt kauem kui põlevkivisektoris. Millal valitsus tuleb põllumeestele vastu ja kavatseb neile teha maksusoodustusi, et nad ei peaks oma uksi sulgema, suudaksid kriisi üle elada ja tuhanded inimesed maal ei jääks tööta?

13:10 Maaeluminister Urmas Kruuse

Auväart küsija! Kui me räägime põllumajandusest, siis selle sektori jaoks on viimase aasta jooksul rakendatud täiendavaid meetmeid rohkem kui 20 miljoni euro ulatuses. Mis puutub Ida-Virumaa konteksti, siis kindlasti austatud rahvasaadik annab endale aru, et küsimus on põlevkivisektoris, mis on ilmselgelt lokaalse iseloomuga. Põllumajandustootmine toimub Eestis kogu riigi territooriumil. Sellises olukorras me loomulikult ei ole arutanud seda, et põllumajandussektori sees veel täiendavaid maksusoodustusi teha. Küll tuleb aga märkida seda, et ka põllumajandussektori jaoks kehtib teatud kütusega seotud soodustus.

13:11 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Tamm, palun!

13:11 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud minister! Valitsuse peamisi ülesandeid on kindlustada ükskõik millisele sektorile konkurentsivõime. Me teame, et Eesti põllumees ei ole konkurentsivõimeline, seda isegi võrreldes naaberriikide põllumeestega. Me ei pea sellele sektorile lisasoodustusi tegema, vaid me peame kasutama võimalusi meie põllumeeste toetamiseks lubatud moel – ma mõtlen üleminekutoetust ehk *top-up*¹, millega minu arvates ollakse umbes 100 miljoni võrra miinuses, kuna valitsus ei planeeri seda ka järgmistel aastatel anda. Aga teatavasti Euroopa Komisjon lubas tulenevalt sellest, et põllumajandussektoris on üle Euroopa suur kriis, maksta põllumeestele lisatoetusi. Kas Vabariigi Valitsus on seda arutanud? Kui on arutanud, siis millisele seisukohale on jõutud, kuidas oma põllumehi toetada?

13:11 Maaeluminister Urmas Kruuse

Auväart küsija! Maaeluministerium ja maaeluminister on Vabariigi Valitsuse eelarveläbirääkimisteks rahandusministrile esitanud eelarve lisataotlused, mis sisaldavad ka nn üleminekutoetust. Teiseks tuleb märkida, et kui me räägime Ida-Virumaast, siis tuleb öelda, et seal on põllumajandussektoris keskmine sissetulek jõudsasti kasvanud. Asjade seis ei ole võrreldav sellega, mis valitseb praegu põlevkivitööstuses. Kolmandaks, endalegi üllatuseks sain viimasel nõukogu istungil teada, et turuolukord on selline, et vaid kümme riiki on suutnud välja maksta erakorralist toetust, mille Euroopa Liit on eraldanud. Sellega on hakkama saanud ka Eesti ja peale selle oleme meie maksnud ka riigi toetust. Nii et Eesti valitsus ja Maaeluministerium teevad kõik endast oleneva, et võimalikud toetused jõuaksid esimesel võimalusel põllumeheni.

13:13 Esimees Eiki Nestor

Siret Kotka, palun!

13:13 Siret Kotka

Aitäh, hea Riigikogu esimees! Lugupeetud maaeluminister! Ma tulen tagasi kolleeg Tarmo Tamme küsimuse juurde. Euroopa Komisjon kuulutas nädalapäevad tagasi välja meetmepaketi, mille eesmärk on leevendada põllumajandustootjate keerulist olukorda, ja see näeb ette riigiabi andmise lisavõimaluse. Kas te olete seda kaalunud? Kas Eesti riik toetab selle abi raames põllumajandustootjat täiendavalt?

13:13 Maaeluminister Urmas Kruuse

Auväärt küsija! Eesti Maaeluministeerium on olnud ka üks selle ettepaneku tegija Euroopa Komisjonile, mis nüüd ühtse paketina välja käidi. Ettepanekuid tegid kõik liikmesriigid ja Euroopa Komisjon võttis need kokku. Aga praegu on veidi segane ühe või teise meetme rakendamise aeg. Kui need ajad peaks selguma ja on kindel, et sellised võimalused antakse, siis kindlasti Maaeluministeerium teeb eelarveläbirääkimistel sellekohased ettepanekud. Aga enne peame ära ootama rakendusajad ja rakenduskindluse, seejärel saame oma otsused ametlikult teha.

13:14 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:14 Valitsuse tegevusplaani isikuvastaste kuritegude ohjeldamiseks

13:14 Esimees Eiki Nestor

Järgmine on Martin Helme küsimus justiitsminister Urmas Reinsalule. Martin Helme, palun!

13:14 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud minister! Meil oli eelmisel nädalal infotunnis küsimus peaminister Rõivasele seoses peksmiste ja pussitamistega Eestis ehk siis ränkade isikuvastaste kuritegudega avalikus ruumis. Nädalavahetusel lisandus surmaga lõppenud pussitamise juhtum Paides. Tartus pekstakse päise päeva ajal inimesi, mõni kuu tagasi peksti seal inimene lausa surnuks. Ma küsisin eelmisel nädalal peaministrilt, mis plaan on valitsusel selliste juhtumite vähendamiseks ja turvatunde taastamiseks avalikus ruumis. Vastust ma ei saanud, aga see puudutab väga konkreetselt ka teie valdkonda. Ma küsin uuesti, missugune on valitsuse plaan, et saada kontrolli alla rängad isikuvastased kuriteod avalikus ruumis.

13:15 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Valitsusel on selge plaan olemas. Kui vaadata neid tõsiseid isikuvastaseid kuritegusid, mis oma jõhkruusega on Eesti ühiskonnas elava arutelu põhjustanud, siis neil on üks ühine tunnusjoon. See on see, et kahtlustatavad isikud neis asjades on korduvkurjategijad, nn paadunud kurjategijad. Ja see on asjaolu, mille pinnalt on võimalik teha järeldus, et just korduvkuritegevus on isikuvastaste kuritegude jõhkruuse mõttes kõige ohtlikum ja ohustab avalikkuse turvatunnet kõige rohkem. Justiitsministeeriumil on plaanis töötada välja kava korduvkurjategijate jõulisemaks ohjeldamiseks. Me näeme ette seda, et vabanemisjärgset käitumiskontrolli peab kohaldama suuremale osale korduvkurjategijatele. Me näeme ette ka seda, et kui keegi nn kolmandate riikide kodanikest on tõstnud käe meie inimeste elu või vara või tervise vastu, siis tuleb nende suhtes jõulisemalt kohaldada riigist väljasaatmist ja kõige äärmuslikumatel juhtudel, kui tegu on sarivägistaja, terroristi, sarimõrvariga, siis peab Eesti karistusõigus tulevikus ette nägema ka karistusjärgse kinnipidamise võimaluse. Sellist regulatsiooni praegu olemas ei ole. Nii et meil on kava, kuidas korduvkurjategijaid jõulisemalt ohjeldada, ja samm-sammult me hakkame seda realiseerima.

13:17 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:17 Martin Helme

Aitäh! Kui silmas pidada neid ränki kuritegusid, siis seoses trahvimäärade tõstmise debatiga kipub avalikkusel tekkima mulje, et Eestis tegeleb politsei kõige muuga peale kurjategijate ja kuritegevuse.

Nagu te ise märkisite, nende avalikkusele tuntud juhtumite puhul on tegemist olnud inimestega, kelle puhul on tagantjärele välja tulnud, et nende kriminaalhooldajad on korduvalt nõudnud, et nad tuleb tagasi vangi saata, sest nad on rikkunud oma tingimisi karistuse tingimusi. Kuidas seda nendes väljatöötatavates plaanides arvestatud on? Me teame, et need kurjategijad moodustavad väikese seltskonna ühiskonnast ja me sisuliselt teame, et ainus lahendus on nad isoleerida. Millal me jõuame selleni, et karistused on pikemad ja neid inimesi hoitakse kauem vanglas?

13:18 Justiitsminister Urmas Reinsalu

See ei ole väike osa kurjategijatest, kes vabadusekaotuslikku karistust kannavad. Suures plaanis on vanglas olevate inimeste retsidiivsuse määr ligi 70%. Nad on kas juba mitmendat korda vanglas või on neil kahetsusväärset tõenäosust sinna kunagi uuesti sattuda. Ilma seadust muutmata on minu pädevuses anda juhiseid kriminaalhooldajatele. Ma olen andnud juhise, kus muu hulgas on kirjas näiteks see, et kui kriminaalhooldusalune juhib purjuspäi autot, siis hooldajad peavad tingimusteta taotlema kohtult selle isiku vangistusse saatmist. Mida kohtud teevad? Kohtud on sõltumatud ka kriminaalhoolduse kohaldamisel. Kindlasti ministeerium analüüsib ka seda, kas korduvkurjategijate selge profiil võib seada piirangud ennetähtaegsele vabastamisele. Kuid probleem on selles, et Eestis 2000-st aastast vabanevast isikust vaid 31%-le kohaldatakse mingisugust vabanemisjärgset kontrolli. Minu hinnangul see ei ole mõistlik suurusjärg. Need proportsioonid peavad muutuma ja selles suunas me töötame.

Mis puutub trahvidesse, siis ma arvan, et need on teatud väärtegade puhul ebamõistlikult väikesed ega vasta ühiskonna õiglustundele. Keskmine alla 200-eurose asja varguse eest määratud trahv oli eelmisel aastal 67 eurot. Ma ei ole nõus selle loogikaga, et varastamine peab olema igas tuludetsiillis olevatele inimestele taskukohane.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

13:20 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Turvatunne hõlmab muidugi midagi märksa rohkemat kui paadunud kurjategijate karistamine. Me teame, et Eestis tegutseb niisuguseid laialivalguva põhjaga kampsid peaaegu kõikides omavalitsustes. Väikestes kohtades inimesed teavad väga hästi, kes on need huligaanid, kes lõhuvad bussipaviljone, peksavad pudeleid ja aknaid puruks, mõnitavad ja söimavad inimesi jne. Samas kõik teavad ka, et nad tegutsevad seal karistamatult ikka edasi, sest politseid kohapeal enam ei ole. Kui näiteks kogu Jõgevamaa peale on kaks politseipatrulli, siis tihtipeale pole politseil puhtfüüsilist võimekust, et kohalike elanike telefonikõnedele kiiresti reageerida. Kas valitsusel on olemas ka niisugune profülaktiline plaan, et selline kampade laamendamine kontrolli alla saada ja inimeste häirimine miinimumini viia?

13:21 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor on väljendanud valmisolekut patrullide arvu suurendada. Lähtudes avalikkuse hinnangust praegusele turvatundele on kindlasti mõistlik see kaalumisele võtta. On selge, et mitte ausad inimesed ei pea tundma hirmu, vaid kurjategijad peavad tundma hirmu. Vägivallatsejad peavad kartma. Sellest peabki politsei lähtuma, kui tegutseb avaliku korra tagamise nimel. Kui on olemas sellised kambad, kes oma huligaanse käitumisega provotseerivad ja tekitavad kogukonna liikmetes hirmu, siis on politsei esmane kohus avaliku turvatunde tagamiseks ennast kehtestada ja seadus maksma panna. Inimesed peavad saama ennast turvalisemalt tunda. Seadus annab politseile kõik vajalikud tööriistad ja üldine loogika peab olema selles, et politsei on kohal seal, kus turvatunne on habras ja kogukond tajub rohkem ohtu. Ma kutsun siin kohalikke inimesi üles politseid teavitama, informeerima. Selge on, et ülbe käitumine ei tohi olla mitte mingilgi moel tolereeritav kultuur Eesti avalikus ruumis. Nii peab see olema.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Austatud Riigikogu liikmed, püüame oma küsimuse ühe minuti jooksul ära esitada.

4. 13:23 Läbiotsimis- ja vahistamislubade andmise uus kord

13:23 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Jüri Adamsilt sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna peaministri ülesannetes. Palun!

13:23 Jüri Adams

Härra peaministri kohusetäitja! 1. septembril jõustub üks kriminaalmenetluse seaduse muudatus, mis võeti vastu eelmise Riigikogu koosseisu ametiaja lõpul. Sellega seoses on kujunemas üks väike justiitskandaal. Nimelt, Justiitsministeerium unustas teha selle seaduse rakendamise ettevalmistused, millegipärast selle aasta eelarves vajalikku rahasummat ei olnud. Oleks vaja palgata inimesed, leida raha. Ja praegu kõrgemad justiitsametnikud kaaluvad mõtet seaduse jõustumine edasi lükata. Ilmselt on see möödapääsmatu. Mis on valitsuse seisukoht selles küsimuses?

13:24 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Hea küsija! Justiitsminister istub siin minu kõrval, aga me oleme omavahel konsulteerinud. Esiteks, tõepoolest, nn põhiõiguste pakett, nagu seda kutsutakse, jõustub tänavu 1. septembril. Ja selleks aastaks vajalik raha on eelarves olemas. Seda on 400 000 eurot ja see on riigieelarvesse kirja pandud. Aga tösi on see, et järgmisteks aastateks vajalikke summasid ei ole eelarves kokku lepitud. Eelarveläbirääkimised alles algavad, Justiitsministeerium on lisataotluse esitanud. Kui me räägime summadest, siis täiendava personali jaoks oleks vaja aastas natuke rohkem kui 800 000 eurot ja sinna lisanduks veel 130 000 eurot IT-lahenduste väljatöötamiseks. Nii et me räägime tegelikult peaaegu miljoni euro vajadusest. Kui seda lisaraha ei leita, siis kriminaalmenetlusprotsess aeglustub ja sellel on reaalsed tagajärjed. Justiitsminister on kindlasti selle teema fookusesse võtnud. Ja nüüd on võimalikud erinevad variandid: kas valitsus leiab raha või me peame analüüsima, kas üldse on võimalik see seadusmuudatus ka realselt ellu viia.

13:25 Esimees Eiki Nestor

Jüri Adams, palun!

13:25 Jüri Adams

Aitäh selle selge vastuse eest! Eelmine kord ma küsisin seda justiitsministrilt ja siis tal ei olnud midagi nii konkreetset vastata. Meeldiv oli seda praegusel hetkel kuulda. Aga kas me võiksime järeldada ka seda, et need lisakohtunikud ja muu personal, kes peaks olema palgal selle seadusmuudatuse rakendamiseks, saavad 1. septembrist ametis olema?

13:26 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Kui me räägime lisapersonali vajadusest, siis analüüsi kohaselt on vaja juurde 21 inimest, kellest viis oleks eksperdid, neli prokurörid ja neli kohtunikud koos kohtujuristide ja sekretäridega. Niisugune vajadus on analüüsi kohaselt olemas. Praegu käib ka kriminaalmenetluse revisjon, mille eesmärk on hinnata tervikuna kriminaalmenetluse ressursi kasutamist ja seda, kuidas oleks võimalik seda ressursi efektiivsemalt kasutada ehk kuidas kõik korraldada, et oleks tagatud inimeste põhiõigused ja teistpidi ka menetluse efektiivsus ja ajakohasus, et oleks ka reaalsed tulemused. Kas lisapersonali on vaja just 1. septembrist, seda ma ei oska teile siin praegu öelda. Aga jah, selle aasta eelarves on vajalikud 400 000 eurot olemas. Ent tõepoolest, tulevasteks aastateks on aastane vajadus peaaegu miljon eurot ja see on juba eelarveläbirääkimiste küsimus, kas valitsus leiab selle raha või tekitab see probleeme.

13:27 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:27 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea peaministri kohusetäitja! Mul on väga hea meel, et te istute praegu justiitsministri kõrval. Kõik need otsused tuleb ju tegelikult enne jaanipäeva ära teha, et oleks kindlus,

kas alates 2017. aastast oleks see raha olemas ja kas see 1. september on vaja tühistada või mitte. Selles mõttes ma ootan kindlasti kinnitust, et hiljemalt 16. juuniks on need otsused siin saalis vastu võetud. Tolle revisjoniga kaua venitada ei saa. Kas te valitsuses tajute nüüd ka seda, et mis puutub vägivallaaktidesse, millele eelmises küsimuses viidati, siis julgeolekuasutuste ülekoormatus finantside puudumise tõttu on karjув ja muutub järjest karjувamaks? Meie tõstatasime ka majanduskuritegevuse juhtumite menetlemise küsimuse. Kas te valitsuses olete ikkagi jõudmas arusaamani, et jõustruktuurid ja kohtud vajavad lisarahastust?

13:28 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Hea küsija! Mis puutub sellesse konkreetsesse teemasse, siis riigi eelarvestrateegia arutelu ajal, mis nüüd on juba käivitunud rahandusministri tasemel ja jõuab valitsusse aprillikuus, tuleb see teema selgeks rääkida. Me ei räägi ikkagi mitte aasta kaupa Justiitsministeeriumi eelarve rahastamisest, vaid me räägime sellest, et kui see seadus jõustub, siis peab selle elluviimine olema tagatud baaseelarves. See on läbirääkimiste koht ja juunikuuks on kindlasti selge, mis otsuse valitsus langetab. Tõsi on ka see, et kui vaadata majandusprognoose ja lisataotlusi, mis eri ministeeriumid on Rahandusministeeriumile eelarve osas esitanud, siis läbirääkimised riigi eelarvestrateegia küsimuses tulevad seekord väga pingelised. Vajadusi, mida tuleks rahuldada, on kindlasti rohkem, kui meil raha eelarves on. Aga tõsi on ka see, et nagu justiitsminister eelmisele küsimusele vastates kinnitas, võitlus kuritegevusega, ja mitte ainult n-ö inimestevastase kuritegevusega, vaid ka majanduskuritegevuse ja korrupsiooniga, on üks valitsuse selgeid prioriteete. Ma tuletan ka meelde neid asjaolusid, kust kasvas välja see nn põhiõiguste pakett eelmises Riigikogu koosseisus. Keskerakond esitas asjaomase seadusmuudatuste paketi, mida kutsuti Berlusconi seaduseks, ja siin saalis olid ju selle üle väga tulised vaidlused. Väideti, et nende ettepanekute vastuvõtmise tagajärjel muutuks just nimelt suuremahuliste korrupsioonikuritegude uurimine märksa raskemaks. Nii et kui me vaatame seda põhiõiguste paketti, siis inimeste põhiõiguste tagamine teiselt poolt muudab kriminaalmenetluse aeglasemaks ja üldse raskemaks. Et mitte kahjustada võitlust kriminaalkuritegude vastu, me peamegi lisaressursse leidma või lükkama selle seaduse jõustumise edasi.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:30 Biomajanduse strateegia

13:30 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Raivo Põldarult maaeluminister Urmas Kruusele. Palun!

13:30 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Valitsuse tegevusprogrammist võime lugeda, et 2016. aasta jaanuaris oleks pidanud valmima Eesti inimeste heaolu kasvu suurendav biomajanduse strateegia. Kuidas selle väljatöötamisega on? Kui kaugele on jõutud?

13:31 Maaeluminister Urmas Kruuse

Austatud küsija! Maaeluministrina saan kinnitada, et sel kevadel kavatsen ma viia selle dokumendi väljatöötamiskavatsuse valitsuskabinetti ja loodan sealt saada teiste ministrite toetust. Pean selle strateegia koostamist ääretult oluliseks, kuna see puudutab inimeste sissetulekuid. Teisalt pean ma ääretult oluliseks ka seda, et teatud loodusressursse käsitletak kohapeal, püüdes kõigele selles väärtusahelas rohkem lisandväärtust anda meil siin Eestis, suurendades Eesti elanike heaolu.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Raivo Põldaru palun!

13:32 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Tähendab, asi on päris algusjärgus. Mina sain aru, et jaanuariks on midagi olemas, aga teil on ainult väljatöötamiskavatsus. Küsimus on selline: ega te ei ole äkki üksinda selles ürituses? Tegelikult peaks see olema peaaegu kõiki ministereid haarav dokument, kui see ükskord valmis saab. Kas on olemas mingid töörühmad või kuidas see tegutsemine käib?

13:32 Maaeluminister Urmas Kruuse

Aitäh, austatud Riigikogu liige! See ülesanne maaeluministrile tuleneb kahest olulisest dokumendist. Üks neist on 19. veebruaril 2014. aastal vastu võetud riigieelarve seadus, millega on selle dokumendi väljatöötamine kooskõlas, ja teine on Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2015–2019. Ma olen kindlasti samal arvamusel, et selle dokumendi väljatöötamine, aga mis veelgi olulisem, selle dokumendi alusel sisuline tegutsemine saab olla efektiivne ja edukas siis, kui see toimub ministereid üleselt. Meie tahame selle initsiatiivi võtta, veenda ja tõestada, et see on võimalik. Küllastasin hiljuti Soomet ja kohtusin seal oma hea kolleegiga ning nüüd olen ma veel rohkem veendunud, et ministereid üleselt koostöö on võimalik. Aga see peab olema valitsuse ühine otsus, mis langetatakse lähtuvalt sellest, millised on ühe või teise ministereid sellekohased tegutsemisjuhised.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Rein Ratas, palun!

13:33 Rein Ratas

Aitüma! Auväärt maaeluminister! On rõõm kuulda, et olete selle väga tõsise strateegilise arengu kavandi koostamise ette võtnud ja tahate seda teha kõike põhjalikult kaalutledes. See on väga vajalik. Õelge palun, kas te kavatsete biomajanduse strateegia koostamisse n-ö teises vormis kaasata ka esindajaid Riigikogu komisjonidest, nagu näiteks keskkonnakomisjon, maaelukomisjon, majanduskomisjon, võib-olla veel mõni? Olen rääkinud.

13:34 Maaeluminister Urmas Kruuse

Aitäh, auväärt küsija! Selleks, et ühte tõhusat dokumenti ette valmistada ja see tööle rakendada, on kindlasti vajalik eri osapoolte väga suur panus. Oleks üsna mõeldamatu, kui auväärt komisjonid ei saaks osaleda selle olulise strateegilise dokumendi väljatöötamisel. Mis vormis see täpselt toimuma hakkab, selgub siis, kui valitsus on otsuse vastu võtnud ja andnud võimaluse protsessiga edasi minna.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:35 Trahvimäärade tõstmise eelnõu

13:35 Esimees Eiki Nestor

Järgmisena esitab Külliki Kübarsepp küsimuse justiitsminister Urmas Reinsalule. Ole hea!

13:35 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Küsimus puudutab karistusseadustiku muutmist ehk lühidalt öeldes trahviühiku suurendamise eelnõu. Juhtus selline kummaline asi, et komisjonis arutati seda teemat, aga millegipärast vaikiti maha, et nii Tartu Maakohus, õiguskantsler kui ka riigiprokurör on mures, et plaanitavad muudatused ei ole õiguslikult põhjendatud. Üks mure on see, et meie riigis ei suudeta lahendada trahvide sissenõudmist ja pigem valitakse lõpuks arest. Seega rahatrahvid ei avalda oodatud mõju. Teiseks ei ole ikkagi inimeste sissetulekud nii tasakaalus, et selline kahekordne trahviühiku määra tõus mõjuks kõigile. Miks on 2002. aastast teemat vaka all hoitud, ei ole sellega tegeldud, nüüd aga on tulnud välja päris suurte muudatuste ettepanekuga?

13:36 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Tõsi on see, et trahvid on ühiskonnas mõeldud selleks, et sanktsioneerida tegusid, millest tuleb hoiduda. Trahvid ei ole mõeldud selleks, et sanktsioneeritud teod oleksid kättesaadavad kõigile, nii vaesematele inimestele kui ka rikkamatele inimestele. See ei ole trahvide eesmärk, ütlen kohe selgelt ära. Kogu karistusõiguse eesmärk, ka väärteloiguse valdkonnas, on õiguskuulekas käitumine. On õige, nagu te osutasite, et viimase 15 aastaga on trahvimäärad nominaalsummas jäänud samaks, aga õnneks ei ole samaks jäänud üldine sissetulekute tase. Ühiskond on jõukamaks muutunud ja sellega seoses on väärtegade sanktsioneerimisel toimunud inflatsioon.

Näiteks Soomes võttis uus valitsus vastu õiguspoliitiliselt jäiga otsuse: eelmise aasta sügisest tõstis Soome valitsus trahvimäärasid kaks korda. Pärast analüüsi leiti, et seda on vähe, plaan on tõsta tänava määrasid võrreldes kahekordse tõstmise eelse olukorraga veel 50%. Meie seisukoht on see, et rahaliste karistuste mõju on väga paljudel juhtudel kadunud. Nagu ma enne tõin näite väheväärtusliku eseme vargusest: kui varastatakse 120-eurone asi, siis keskmine karistus on 67 eurot, nagu ma paberitest välja loen. Minu meelest on siin midagi nihu. Nii et ma pean ütlema, et trahvimäärade tõus on mõistlik. Tõsi, tuleb ka ette näha erandeid. See puudutab alaealisi, see puudutab seda, et oleks tagatud näiteks ...

13:38 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, minister! Küsimusi tuleb veel, aeg sai täis.

13:38 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Nii oluline teema, vabandust!

13:38 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp.

13:38 Külliki Kübarsepp

Aitäh, esimees! Minister, teema on tõesti oluline. Aga miks ikkagi 2002. aastast peale on vait oldud ja teemaga üldse mitte tegeletud? Aeg-ajalt on ju ikka vaja asjad üle vaadata. Selline pikk paus on vastutustundetud. Milline on nüüd teie tegevuskava? Kas täna päevakorras olema pidanud eelnõu 146 tagasivõtmine tähendab seda, et te võtate valitsusena selle tagasi, sest seda enam sisuliselt muuta ei saa, või te lihtsalt venitate ajaga? Kuidas te mõtlete nüüd eelnõuga 146 edasi minna?

13:39 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Ma tahan kõigepealt öelda, et kuritegude puhul viidi miinimumpäevamäära tõus, sisuliselt kolmekordistamine läbi 1. jaanuaril 2015 ilma suurema poleemikata. Ka kuritegude puhul me eeldame ühiskonnas, et kuritegude sooritamine ei pea olema kõigile taskukohane, n-ö kättesaadav. Väärtegade teemal on arenenud ühiskondlik debatt ja mul jääb üle ainult kahetsust avaldada – tõepoolest, selle 15 aasta, sisuliselt peaaegu ühe inimpõlve jooksul on käärid kasvanud nii suureks, et minu arvates see muudatus tuleb ära teha, et me saavutaksime õigusstabiilsuse ja karistused oleksid prognoositavad pikemaks ajaks. On kahetsusväärne, et seda varem pole tehtud.

Nüüd, mis on järgmine samm? Justiitsministeerium on teinud põhjaliku analüüsi selle eelnõu mõju kohta ja ma tean, et õiguskomisjoni esimees planeerib järgmisel esmaspäeval seda komisjonis arutada. Justiitsministeeriumi töötajad annavad hea meelega lisainfot, vajadusel koostavad ka lisaanalüüse. Tänapäeva seisuga ei ole ma avalikust poleemikast saanud ühtegi objektiivset, tõendus põhist signaali, et kavandatav seadus oleks oma olemuselt vildak.

13:41 Esimees Eiki Nestor

Jüri Adams, palun!

13:41 Jüri Adams

Härra minister! Ma alustan sellest, et sain praegu üllatuse osaliseks. Kui ma keskkoolipoisina kunagi võõrsõnu õppisin, siis sõna "sanktsioneeritud" oli risti vastupidise tähendusega, kui te praegu kasutasite. Huvitav on teada saada, milline keeleline areng on olnud. Aga minu küsimus on selle kohta, et nii teie kui ka eelmine justiitsminister olete siin saalis esinenud mõtetega, et rahaliste karistuste

suurust tuleb individualiseerida olenevalt inimeste majanduslikest võimalustest. Ma saan aru ja ma oletan vähemalt, et ka teie saate aru, et see tähendab karistuse lõpliku määramise edasilükkamist mitme aasta peale, kui trahvi suurus vaidlustatakse näiteks kolmes kohtuastmes. Nii et kuidas nii: kiirus kaob, aga õiglus kasvab?

13:42 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Esmase analüüsi tulemused on ministeerium selle praegu arutelu all oleva eelnõu seletuskirjas esitanud. See puudutab ka sisetulekupõhiste väärteotrahvide kehtestamist, kui tegu on mittesanktsioneeritud tegevusega, kui kasutada teie keelelisi teadmisi. Nüüd, tõsiasi on, et me teame, et see muudaks väärteo menetlemise logistilises mõttes keeruliseks ja ka paindumatuks. Aga kui võtta aluseks tänane trahviühikute puhul kehtiv loogika, siis paradoksina löövad trahvid kõige valusamalt just keskmise ja väikese sisetulekuga inimeste pihta, nagu me analüüsis näitasime. Süsteemi ümbertegemiseks tuleks vaadata ükshaaval läbi kõik konkreetsed trahvimäärad. Me oleme kokku leppinud, et me teeme selle kohta täiendava analüüsi. Kuid üldine suund peaks olema selline, et me peaksime väärtegude kataloogi kriitiliselt üle vaatama ja olema valmis tulevikus seal maha kriipsutama teatud teod, mis ei peaks olema karistusregistrisse kantavad ja mille puhul rahaline mõjutus väljenduks just nimelt trahvis või mingisuguses muus mõjutuses, et isik hoiduks tulevikus sellest tegevusest. Lisaks peaks väärtegude menetlus olema võimalikult lihtne, võimalikult paindlik, mitte vastupidi, keeruline ja paindumatu. Seepärast me ei ole tänases eelnõus sellekohaseid ettepanekuid teinud – me ei soovi süsteemi paindumatuks muuta ja tekitada näiteks olukorda, kus ollakse sunnitud aastaid hiljem tuvastama inimese kunagi teenitud sisetulekud.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:44 Julgeolekuolukord Euroopas

13:44 Esimees Eiki Nestor

Nüüd on Jaak Madisoni küsimus sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna peaministri ülesannetes.

13:44 Jaak Madison

Hea minister! Küsimus seostub loomulikult eilsete sündmustega ja traagiliste rünnakutega Brüsselis. Mul on kaks lühikest küsimust. Kas eilsed sündmused, terrorirünnakud süütute inimeste vastu tulid teile ja kogu Eesti valitsusele üllatusena ja kui need olid üllatuseks, siis miks? Kas on tehtud järeldusi Pariisi rünnakutest ja teistest terroriaktidest Euroopas? Teine küsimus on selle kohta, et Siseministeerium suurendas kohe valmisolekut ja jõude, reageerimaks ohtudele nii lennujaamas, Vanasadamas, Balti jaamas kui ka bussijaamas. Ilmselgelt on tegemist pikaajalise probleemiga ja pikaajalise islamiäärmuslastest terroristide strateegiaga. Kui kaua see kõrgendatud valmisolek püsib nendes enimkäidavates kohtades ja kui kaua ollakse valmis ohtudele reageerima?

13:45 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Hea küsija! Euroopa on sõjas. Ma ütlesin seda ka peale Pariisi terrorirünnakuid. See sõda on teistsugune sõda, kui me oleme harjunud ette kujutama. See on terrorisõda. Mida tähendab sõna "terror"? See tähendabki ladina keeles hirmu, füüsilist vägivalda, õudu. Terroristide eesmärk on halvata ühiskonda, külvata hirmu, ja sellega me kaasa minna ei tohi. See, et terrorirünnakuid Euroopas tuleb, oli ette teada. Sellest on ju räägitud. See, mis toimus Pariisis, viitas, et ISIS-e ehk Daeshi tegevus on aktiivne terrorism Euroopa vastu. Aga kus täpselt ja mis toimub – kui seda oleks teatud, siis oleks kindlasti sekkunud. Selles mõttes tuleb iga terrorismiakt kindlasti üllatusena.

Ma tahan öelda Eesti inimestele seda, et meil ei ole vaja karta. Me ei pea hirmu tundma, see ei aita meid kuidagimoodi edasi. Eesti riik on rakendanud meetmeid selleks, et me oleksime kaitstud, ja ma väidan, et Eesti inimesed on kaitstud, nii palju kui terrorismi vastu saab üldse kaitstud olla. Tõepoolest, Eesti ei ole tõstnud terroriohu astet – meie info kohaselt ei ohusta meid ükski konkreetne akt ega tegevus. Samal ajal oleme ennetavate meetmetena suurendanud oma võimekust Tallinna lennujaamas,

Vanasadamas ja teistes transpordisõlmedes, kus liigub rohkem inimesi. See võimekus on meil olemas ning vajaduse korral võime seda hoida ka pikemalt, aga kõik sõltub sellest, millised on edaspidised sündmused. Kokku võttes aga tahan veel üle korrata, et me ei ole valitseva terroriohu astet tõstnud, Eesti inimesed on kaitstud, riik on võimeline meid kõiki kaitsma.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, täpsustav küsimus.

13:47 Jaak Madison

Aitäh! Hea minister! Kindlasti olid ka Brüsseli ja Pariisi elanikud kindlad oma julgeolekuteenistustes ega kartnud, kuid paratamatult pidid nad pettuma ja selle hinnaks olid laibad. Mis puutub mõistetes, siis loomulikult me oleme sõjas terrorismiga. Äkki selgitate, kes esindavad seda terroristlikku poolt, kellega me Euroopas sõjas oleme? Ning kui me räägime mõistetest, siis kahjuks enamik inimesi ja ma usun, et sh ka enamik valitsusliikmeid ei defineeri teatud mõisteid täpselt. Eile sõimas teie parteikaaslane, Tallinna Linnavolikogu liige mind sotsiaalmeedias idioodiks. Ilmselgelt ta ei tea, kust see sõna pärineb. See tuleb kreeka keelest ja tähendas antiikajal hoopis muud, kui tema mõtles. Nii et kindlasti tuleb ennast harida mõistete tähenduse, sh ka terrorismi tähenduse vallas, et teada, mida see ikkagi täpselt tähendab ja kes on terroristid. Aga palun hinnangut selle kohta, et tänases Eesti Päevalehes nimetas president äärmuslikke poliitilisi jõudusid, kes Euroopas populaarsust koguvad, suuremaks ohuks kui põgenikekriisi ehk massilist migrantide invasiooni Euroopasse. Äkki annate hinnangu sellisele väljaütlemisele?

13:48 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Aitäh, hea küsimus! Ma ei oska kuidagi kommenteerida seda idioodi teemat, arutage seda omavahel ja harige ennast mõistete osas. Aga mis puutub sellesse konkreetseesse sõjajuttu, siis 3. detsembril 2014 moodustati 60 riigi koalitsioon ISIS-e vastu. Konkreetse terrorirünnaku eest on vastutuse võtnud seesama terroriorganisatsioon ja see on see konflikt, mis tõesti on. Ning Eesti ja Euroopa ei ole selles võitluses üksinda, see on kogu maailma probleem. Tegu on oma ideoloogiat levitava terroriorganisatsiooniga ning sõda käib selle vastu. Kindlasti see nõuab suuremat tähelepanu, see nõuab valmisolekut.

Kui me vaatame seda, mis toimus Brüsselis, siis ohtu hinnati seal suureks. Politsei tegeles konkreetsete terroristide jälitamisega ja osa ka tabati. Aga me ei saa olla alati sada protsenti kindlad, et kõik, kogu võrgustik on kätte saadud. Kahtlustuse kohaselt oli tegu uue moodustatud võrguga, nii et see ei ole üks kindel grupeering. Ja tähelepanu tuleb juhtida sellele, et terrorisõda ja põgenikevoolu ei ole õige omavahel ühendada. Kui me vaatame asetleidnud juhtumeid, siis tegu on olnud ka inimestega, kes on käinud Süürias ISIS-e ridades võitlemas, kes on selle konkreetse terroriorganisatsiooni ideoloogia kandjad ja kes on tulnud tagasi Euroopasse. See on teadlik tegevus, nad ei ole sõjapõgenikud, vaid inimesed, kes levitavad oma ideoloogiat ja terrorit.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:50 Martin Helme

Aitäh! Jah, meie erakond on saanud siin kõva kriitika osaliseks, et me ajame taga poliitilist kapitali. Ma ütlen selle peale, et minu meelest on nii Pariisi kui Brüsseli ohvrite puhul kaassüüdlased kõik inimesed, kes on silmad kinni pigistanud. Minu arvates lähete teie ka praegu sellega kaasa, kui ütlete, et immigratsioon, terrorism ja islam ei ole omavahel seotud. Minu meelest on ilmselge, et kui meil tuleb aastaga üle mere 1,2–1,3 miljonit inimest, kelle tausta me absoluutselt ei kontrolli, ja kui ISIS on kuulutanud, et ta on sinna sokutanud tuhandeid oma inimesi, siis on immigratsioon otseselt seotud terrorismiga. Aga ma tahan üle täpsustada küsimuse, et kui me oleme sõjas, siis kelle või millega. Sest terrorism on taktika, terrorism ei ole asi iseeneses. Kelle või millega me sõdime, mis on see ideoloogia? Aga mis on veelgi tähtsam: mis vastukäigu me teeme? Kui me teatame, et me avatusest ei loobu, kui me ütleme, et me ei lõpeta immigrantide vastuvõtmist, siis mis see vastukäik on?

13:51 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna

Hea küsija! See, mida te praegu teete, on selle teema ärakasutamine. Terrorism on olnud palju varem ning kahjuks on ta tulevikus. Te võrdlete seda põgenikekriisiga, mis puudutab Euroopat, aga need on erinevad teemad. Muidugi saab neid meelevaldselt ka siduda. Ma tahaks öelda, et kui ei oleks põgenikekriisi Euroopas, siis suure tõenäosusega ei oleks ka teie erakonda. See on see, mis teile leiva lauale toob. Mina, vastupidi, olen välja öelnud selle ja ka tegutsenud erakonnaga selle nimel, et me ei pigistaks silmi kinni, vaid rakendaksime enesekindlalt ja hirmu tundmata meetmeid põgenikekriisi leevendamiseks. Seesama Riigikogu siin võttis eelmisel nädalal vastu välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse, kus olid sees konkreetsed IRL-i tehtud muudatusettepanekud. Eesmärk on, et meil oleks kindel menetlus, kuidasmoodi kontrollida nende inimeste tausta, kelle me põgenikena Eestisse vastu võtame, kellele me anname rahvusvahelise kaitse. Me peame teadma, kes nad on, mis on nende taust, kas nad on ohuks meie ühiskonnale, kas nad on võimelised integreeruma, kas nad on võimelised aktsepteerima meie ühiskonna reegleid ja norme. Eesti on tegutsenud selles valdkonnas väga enesekindlalt, meie immigratsioonipoliitika on olnud konservatiivne, me käime ajaga kaasas. Selle eest suur tänu Riigikogule, kes on võtnud vastu vajalikud seadusmuudatused. Samamoodi tegutseme ka valitsuse tasemel. Me oleme üks väheseid riike Euroopas, kes on põgenike vastuvõtmise skeemi detailselt läbi mõelnud, meie eksperdid lähevad kohale ja realselt intervjuerivad inimesi. Me ei usalda suvalisi toimikuid ja muid andmeid, vaid kontrollime kõik ise üle. Nii et Eesti inimestel ei ole põhjust praegu karta ei põgenikke ega terroriste.

13:54 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:54 Tartu Agro küsimus hiljutise Riigikohtu otsuse valguses

13:54 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Artur Talvikult maaeluminister Urmas Kruusele. Palun!

13:54 Artur Talvik

Täna, esimees! Hea minister! Riigikohus avaldas 3. märtsil 2016 kohtumääruse, millega otsustati jätta Maaeluministeriumi määruskaebus rahuldamata. Selle kohtuotsuse tagajärjel peab Tallinna Halduskohus asuma sisuliselt hindama põllumajandusministri 30. septembril 2014 välja antud käskkirja nr 127 seaduslikkust, millega otsustati jätta Helgi Margale ja Jaan Tõnissoni pärijatele nende tänaseni AS Tartu Agro kasutuses olevad põllumaad tagastamata. Kas ministerium on juba asunud sellesama käskkirja seaduslikkust arutama? Milline on teie seisukoht selle kohtuotsuse suhtes?

13:55 Maaeluminister Urmas Kruuse

Auväärt küsija! Riigikohus ei ole teinud otsust, määrusega lahendatakse kohtutes menetluslikke küsimusi, antud juhul seda, kas asja tuleks kohtus edasi menetleda. Meil ei ole praegu alust arvata, et nõudeid oleks rikutud, ja praegu saab öelda seda, et saadud juhiste kohaselt kohus ei hakka hindama 1999. aastast Tartu Agro kasutuses olevate põllumaade riigiomandisse jätmise seaduslikkust.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

13:55 Artur Talvik

Hea minister! AS-i Tartu Agro saaga on väga pikk. See kestab 1999. aastast ja puudutab nii maade tagastamist kui ka seda, et Tartu Agrole on võimaldatud turuhinnast odavamad maarendi hinnad. Kas teie ministrina olete valmis sellise ebavõrdse konkurentsi tingimused ära lõpetama ja ka lahendama selle väga pika maasaaga?

13:56 Maaeluminister Urmas Kruuse

Hea küsija! Minister kindlasti ei kavatse endale võtta kohtu rolli. Kui on mingid vaidlused, siis me eeldame seda ja loodame selle peale, et kohus teeb oma õiglase otsuse, kui see osutub vajalikuks.

Teiseks, ma ei saa olla nõus selle käsitusega, et aktsiaselts on saanud vara kasutada turuhinnast odavamalt, sellepärast et selle varalepingu tingimused pole seotud mitte ainult rendi hinnaga, vaid ka teatud kohustustega. Rendi hind üksinda ei kajasta selle ettevõtte kohustusi. Aga ma olen veendunud selles, et kohtud on need institutsioonid, kus niisugused asjad lahendatakse, ja kui kohus peaks ühel või teisel põhjusel jõudma mingile otsusele, mis on ministriumile või vastaspoolele täitmiseks, siis saab see täidetud.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:57 Külliki Kübarsepp

Aitäh, esimees! Hea minister! Tõesti, saaga kestab 1999. aastast ja üks nüanss, miks tolle veidi rohkem kui 3000 hektariga tegelema hakati, oli see, et esialgu arvati, et maaülikool hakkab neid maid kasutama oma õppetöös. Kogu see teema on ministriumis eri ministrite ajal väga teravalt päevakorral olnud. Tolle hästi pika saagaga on tegelenud ka kantsler Ants Noot, kes nüüd on ametist lahkumas. Kas Ants Nooda lahkumise põhjus on just Tartu Agro saaga? Teatavasti on ta selles asjas üles näidanud teatud pahameelt. Ning millal kinnitab valitsus Illar Lemetti uueks kantsleriks?

13:58 Maaeluminister Urmas Kruise

Aitäh, auväärt küsija! Kindlasti on teie ootused auväärt kantsleri suhtes põhjendamatult kõrged. Selles küsimuses on tehtud otsuseid vastavalt parimatele teadmistele ja kollegiaalselt, mitte ühe inimese suva järgi. Teine asi on see, et minul isiklikult oli kantsleriga kokkulepe, et kui teda peaks ees ootama mingi väljakutse väljaspool ministriumi haldusala, siis minister sellele takistusi ei tee. See hetk on nüüd saabunud. Aga küllap oma tulevase väljakutseid kommenteerib auväärt kantsler ise. Illar Lemetti kantsleriks kinnitamine peaks teoks saama homsel valitsuse istungil.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

9. 13:58 Euroopa Liidu soovitus maksta põllumajandustootjatele ajutist riigiabi

13:59 Esimees Eiki Nestor

Arno Sild, palun lühike küsimus ja maaeluminister saab lühidalt vastata. Palun, Arno Sild!

13:59 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud minister! Keskerakonna inimesed siin juba küsisid sellel teemal, aga ma küsin veel kord eelmise nädala Euroopa Liidu soovituse kohta maksta põllumajandustootjatele ajutist riigiabi. See soovitus on antud kõigile riikidele ja silmas on peetud kõiki põllumajandustootjaid. Mul on lühike küsimus: kas põllumajandusministeerium kavatseb selle sooviga minna valitsusse ja kui jah, siis missuguste ettepanekutega täpselt ja kui suurt summat loodetakse maksta?

13:59 Maaeluminister Urmas Kruise

Auväärt küsija! Nagu ma eelmises vastuses ütlesin, kui me saame teada, millised reaalsed võimalused on Euroopa riikidel ühte või teist meetet rakendada, siis saab ka maaeluminister teha ettepaneku valitsusele täiendavat toetust maksta. Kui me räägime riigiabist, siis praegu on veel täiesti selgusetu, millistel tingimustel see toetus võiks üldse rakendada. Ma pean silmas seda, et Euroopa Komisjon ei käsita seda lihtsalt ühe rahasaadetisena, vaid väga täpselt sihitatuna – konkurents ei tohi saada moonutatud. Nii et kui on selge, et seda abi saab rakendada ja millised on tingimused, siis saab ka maaeluminister oma võimalikud ettepanekud teha.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Infotunni aeg on läbi. Aitäh ministritele!

